

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu



**INFORMACIJA O STANJU,
GOSPODARENJU I ZAŠTITI
ŠUMA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *"Hrvatske šume"*
Uprava šuma Podružnica Osijek
Uprava šuma Podružnica Našice
Uprava šuma Podružnica Vinkovci
Uprava šuma Podružnica Požega

Osijek, svibnja 2015.

**INFORMACIJA O STANJU,
GOSPODARENJU I ZAŠTITI
ŠUMA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

1. UVOD

Prema Zakonu o šumama ("Narodne novine" broj 140/05., 82/06., 129/08., 80/10., 124/10., 25/12., 68/12. i 148/13.), šume i šumska zemljišta dobra su od općeg interesa i ona su u državnom vlasništvu, osim privatnih šuma i šumskih zemljišta. Gospodarenje je povjereno "Hrvatskim šumama" d.o.o., Zagreb koje su u stopostotnom vlasništvu Republike Hrvatske. Poslovanje poduzeća karakteriziraju sljedeće specifičnosti:

1. financira se uglavnom prihodom ostvarenim od prodaje drva, usluga prijevoza drvnoj industriji i doprinosa uplaćenih za općekorisne funkcije šuma,
2. dugi proizvodni ciklus (kod hrastovih sastojina on traje 140 - 160 godina),
3. obveza održavanja proizvodne osnove na nepromijenjenoj razini (može se sjeći samo dio prirasta),
4. obveza obnove šuma kako u kontinentalnom tako i na krškom šumskom zemljištu,
5. obveza održavanja i poboljšanja općekorisnih i ekoloških funkcija šuma.

Organizacija "Hrvatske šume" d.o.o. je trostupanjska: Direkcija u Zagrebu - Uprave šuma Podružnice - Šumarije.

Na području Osječko-baranjske županije šumama gospodare:

- Uprava šuma Podružnica Osijek sa šumarijama - Batina, Baranjsko Petrovo Selo, Darda, Tikveš, Đakovo, Levanjska Varoš, Osijek i Valpovo.
- Uprava šuma Podružnica Našice sa šumarijama - Našice, Đurđenovac, Donji Miholjac i Koška.
- Uprava šuma Podružnica Vinkovci sa šumarijama - Mikanovci (dio) i Strizivojna (dio).
- Uprava šuma Podružnica Požega sa šumarijom Čaglin (dio).

Na organiziranju i izvršenju zadataka upravljanja i gospodarenja šumama i izvršenju istih po Upravama šuma zaposleno je na dan 31.12.2014. godine ukupno 701 radnik, što je vidljivo iz tablice:

Tablica 1. Struktura zaposlenih

| Rbr | Uprava šuma | Zanimanje | | | | Ukupno |
|-----|-------------|--------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|--------|
| | | dipl. inženjer šumarstva | šumarski tehničar | proizvodni radnik | prateće osoblje | |
| 1. | Osijek | 52 | 71 | 139 | 92 | 354 |
| 2. | Našice | 36 | 53 | 146 | 72 | 307 |
| 3. | Vinkovci | 4 | 10 | 22 | 4 | 40 |
| 4. | Ukupno | 92 | 134 | 307 | 168 | 701 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

Sukladno članku 15. Zakona o šumama na teritoriju Republike Hrvatske ustanovljeno je jedno šumskogospodarsko područje u cilju osiguranja jedinstvenog i trajnog gospodarenja šumama i šumskim zemljištem. Za šumskogospodarsko područje donosi se šumskogospodarska osnova područja.

Šumskogospodarsko područje dijeli se na gospodarske jedinice koje su prilagođene konfiguraciji terena, prometnicama te organizacijskim potrebama. Za njih se donose osnove gospodarenja. Osnovom gospodarenja za gospodarsku jedinicu utvrđuje se neposredno gospodarenje, vrsta i opseg radova za idućih 10 godina.

Osnove gospodarenja moraju biti u skladu sa šumskogospodarskom osnovom područja. Osnovu gospodarenja za gospodarsku jedinicu i šumskogospodarsku osnovu područja donose "Hrvatske šume" d.o.o., Zagreb, a odobrava resorno ministarstvo.

Šumama i šumskim zemljištima na kojima postoji pravo vlasništva gospodari se na temelju programa za gospodarenje šumama.

2. ŠUMSKI FOND

Stanje šumskog fonda na području Županije daje se tabelarno. Izvor podataka su osnove gospodarenja za sve gospodarske jedinice na našem području.

U tablici 2. dan je pregled površina šuma i šumskog zemljišta po šumarijama, upravama šuma.

2.1. Površina šuma

Tablica 2. Iskaz šumskih površina

| Organizac. jedinica | Ukupno (ha) | Radno dostupno (ha) | Nedostupno (ha) |
|--------------------------------|------------------|---------------------|------------------|
| Batina | 10.983,16 | 4.836,38 | 6.146,78 |
| Baranjsko Petrovo Selo | 7.022,95 | 3.579,56 | 3.433,39 |
| Darda | 12.415,31 | 7.416,36 | 4.998,95 |
| Tikveš | 11.724,42 | 11.724,42 | 0,00 |
| Đakovo | 6.438,81 | 6.438,81 | 0,00 |
| Levanjska Varoš | 4.611,78 | 4.611,78 | 0,00 |
| Osijek | 8.672,56 | 8.361,42 | 311,14 |
| Valpovo | 5.674,98 | 5.532,61 | 142,37 |
| Uprava šuma Po Osijek | 67.543,97 | 52.501,34 | 15.042,63 |
| Našice | 3.162,00 | 3.162,00 | 0 |
| Đurđenovac | 5.430,00 | 5.430,00 | 0 |
| Donji Miholjac | 8.666,00 | 8.666,00 | 0 |
| Koška | 9.182,00 | 9.182,00 | 0 |
| Uprava šuma Po Našice | 26.440,00 | 26.440,00 | 0 |
| Mikanovci | 260,59 | 260,59 | 0 |
| Strizivojna | 1.479,74 | 1.479,74 | 0 |
| Uprava šuma Po Vinkovci | 1.740,33 | 1.740,33 | 0 |
| Čaglin | 996,11 | 996,11 | 0 |
| Uprava šuma Po Požega | 996,11 | 996,11 | 0 |
| Hrvatske šume ukupno | 96.720,41 | 81.677,78 | 15.042,63 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

Površine kojima gospodare Hrvatske šume i površine privatnih šuma (25.848,92 ha) ukupno čine 122.569,33 ha površina šuma na području Osječko-baranjske županije.

Površine šuma s lijeve obale Dunava u ukupnoj površini od 6.048 ha (Bačke šume) nisu dostupne kao posljedica ratnih zbivanja, a odnose se na iskazanu površinu Šumarije Batina. Ostale nedostupne šumske površine nisu dostupne zbog miniranosti terena i to u površini od 9.143,48 ha, na kojima je računski drvena zaliha 1.050.583 m³ i godišnji etat od 52.952 m³. U razdoblju 1999. - 2014. godine na području Uprave šuma podružnica Osijek razminirano je 15.840.290 m² šumskih površina, prosjeka i šumskih putova. Samo u 2014. godini razminirano je 255.747 m², a za to je utrošeno 1.476.982 kn.

Na području Osječko-baranjske županije je 15,55% šumskih površina u državnim šumama nedostupno.

Tablica 3. Iskaz površina šuma

| Organizacijska jedinica | Obrasle površine | Neobrasle | Neplodne | Ukupno |
|---------------------------------|------------------|------------------|-----------------|------------------|
| | ha | | | |
| Batina | 8.226,55 | 711,73 | 2.044,88 | 10.983,16 |
| B. P. Selo | 5.720,20 | 1.053,71 | 249,04 | 7.022,95 |
| Darda | 7.269,10 | 4.656,60 | 489,61 | 12.415,31 |
| Tikveš | 4.605,91 | 5.772,52 | 1.345,99 | 11.724,42 |
| Đakovo | 5.942,14 | 459,55 | 37,12 | 6.438,81 |
| Levanjska Varoš | 4.155,77 | 431,08 | 24,93 | 4.611,78 |
| Osijek | 7.598,13 | 811,67 | 262,76 | 8.672,56 |
| Valpovo | 5.321,06 | 291,36 | 62,56 | 5.674,98 |
| Uprava šuma Po. Osijek | 48.838,86 | 14.188,22 | 4.516,89 | 67.543,97 |
| Našice | 3.021,24 | 82,30 | 58,11 | 3.161,65 |
| Đurđenovac | 5.126,28 | 155,06 | 149,09 | 5.430,43 |
| Donji Miholjac | 8.239,35 | 337,17 | 89,16 | 8.665,68 |
| Koška | 8.659,53 | 293,78 | 228,87 | 9.182,18 |
| Uprava šuma Po. Našice | 25.046,4 | 868,31 | 525,23 | 26.439,94 |
| Mikanovci | 251,22 | 3,85 | 5,52 | 260,59 |
| Strizivojna | 1.422,92 | 35,43 | 21,39 | 1.479,74 |
| Uprava šuma Po. Vinkovci | 1.674,14 | 39,28 | 26,91 | 1.740,33 |
| Čaglin | 970,74 | 16,20 | 9,17 | 996,11 |
| Uprava šuma Po Požega | 970,74 | 16,20 | 9,17 | 996,11 |
| Hrvatske šume ukupno | 76.558,14 | 15.112,01 | 5.078,20 | 96.720,35 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

Šumovitost županije iznosi 29,49%, što je ispod državnog prosjeka koji iznosi 44%.

2.1.1. Pregled stanja privatnih šuma na području Osječko-baranjske županije

Dio površina šuma koja je isključena iz površina državnih šuma, a kojima su gospodarile Hrvatske šume d.o.o., UŠP Našice, a za koje su izrađeni Programi za gospodarenje šumama šumoposjednika iznosi 10.090,05 ha. Programi su izrađeni za Gospodarske jedinice "Šume gospodarstva Adamovich" i "Šume gospodarstva Petrović". Ove površine vraćene su sljedećim nasljednicima: Marija Theresa Pejacsevich, Nicolas Keglevich, Marco i Ivan Pejacsevich, Paula Marija Pejacsevich, Ladislav i Nikolas Pedro Pejacsevich, Marija Teresa Blanckenstein.

Prema projektu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva iz 2006. godine, a na temelju satelitskih i orto-foto snimaka utvrđena je površina neuređenih šuma, malih šumskih posjeda od 7.997 ha.

Površine privatnih šuma na području UŠP Našice:

| | |
|---------------------------------------|---------------------|
| - Neuređene šume, mali šumski posjedi | 2.348,85 ha |
| - Uređene šume, veliki šumski posjedi | |
| - G.J. Faunus Selva | 2.879,85 ha |
| - G.J. Fatuus Selva | 2.671,25 ha |
| - G.J. Gazije Silva | 1.104,73 ha |
| - G.J. Seona Silva | 1.653,28 ha |
| - G.J. Šume Gospodarstva Adamović | 1.121,62 ha |
| - G.J. Adamovich | 659,32 ha |
| - G.J. Ledenik | 1,43 ha |
| UKUPNO | 12.440,33 ha |

Površine privatnih šuma na području UŠP Osijek

| | |
|---------------------------------------|---------------------|
| - Neuređene šume, mali šumski posjed | 3.230,17 ha |
| - Uređene šume, veliki šumski posjed | 536,15 ha |
| - Šume Nadbiskupija Đakovačko-Osječka | 9.642,27 ha |
| UKUPNO: | 13.408,59 ha |

2.1.2. Izvršenja radova u 2014. godini u privatnim šumama na području UŠP Osijek

Sječa i izrada:

| | |
|----------------------------|--------------------------------|
| POND (Opseg nužne doznake) | 1.954,76 m ³ |
| ETAT (Po programu) | 81.308,00 m ³ |
| UKUPNO: | 83.262,76 m³ |

Uzgojni radovi:

| | |
|---------------------------------|--------------------------|
| - Priprema staništa | 63,75 ha |
| - Popunjavanje | 6,99 ha |
| - Njega pomlatka | 221,67 ha |
| - Njega mladik | 25,76 ha |
| - Čišćenje sastojine | 22,71 ha |
| - Doznaka PP 160,00 rd | 36.385,00 m ³ |
| - Doznaka GP 38,50 rd | 21.315,00 m ³ |
| - Zaštita šuma (DPS) | 25,00 rd |
| - Održavanje šumskih prometnica | 47,00 |
| - Čuvanje šuma | 560,00 rd |

2.1.3. Plan radova za 2015. godinu za privatne šume na području OBŽ

Sječa i izrada:

| | |
|----------------------------|--------------------------------|
| POND (Opseg nužne doznake) | 3.000,00 m ³ |
| ETAT (Po programu) | 46.640,00 m ³ |
| UKUPNO: | 49.640,00 m³ |

Uzgojni radovi:

| | |
|---------------------------------|--------------------------|
| - Priprema staništa | 88,08 ha |
| - Popunjavanje | 25,21 ha |
| - Njega pomlatka i mladika | 445,01 ha |
| - Čišćenje sastojine | 98,30 ha |
| - Proreda I dobni razred | 9,83 ha |
| - Doznaka PP 160,00 rd | 28.814,00 m ³ |
| - Doznaka GP 38,50 rd | 17.826,00 m ³ |
| - Zaštita šuma (DPS) | 25,00 rd |
| - Održavanje šumskih prometnica | 50,00 ha |
| - Čuvanje šuma | 560,00 rd |

Izvor podataka: Viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika Savjetodavna služba, Podružnica Osječko-baranjske županije.

2.2. Drvna zaliha i prirast

U sljedećoj tablici daje se prikaz drvne zalihe po šumarijama, te vrsti drveća:

Tablica 4. Drvna zaliha i prirast u 1000 m³

| Vrsta drveća | Zaliha | | | | | Prirast | | | | |
|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-----------------|---------------|---------------|--------------|---------------|---------------|
| | Šumarija | HRAST | OTB* | EA TOP | OMB** | UKUPNO | HRAST | OTB | EA TOP | OMB |
| Batina *** | 66 | 167 | 74 | 255 | 562 | 1 | 9 | 5 | 11 | 26 |
| B.P. Selo | 19 | 208 | 217 | 420 | 864 | 1 | 14 | 13 | 24 | 52 |
| Darda | 312 | 322 | 241 | 587 | 1462 | 8 | 17 | 9 | 23 | 57 |
| Tikveš | 159 | 223 | 59 | 514 | 955 | 2 | 9 | 4 | 22 | 37 |
| Đakovo | 672 | 585 | 0 | 16 | 1273 | 16 | 20 | 0 | 1 | 37 |
| L. Varoš | 373 | 354 | 0 | 12 | 739 | 13 | 11 | 0 | 1 | 25 |
| Osijek | 335 | 326 | 327 | 327 | 1315 | 8 | 10 | 15 | 14 | 47 |
| Valpovo | 530 | 343 | 139 | 160 | 1172 | 12 | 11 | 11 | 8 | 42 |
| UŠP Osijek | 2466 | 2528 | 1057 | 2291 | 8342 | 61 | 101 | 57 | 104 | 323 |
| Našice | 431,40 | 406,93 | 0,00 | 20,15 | 858,48 | 10,92 | 14,00 | 0,00 | 1,02 | 25,93 |
| Đurđenovac | 702,15 | 682,82 | 0,00 | 50,64 | 1435,61 | 16,91 | 23,03 | 0,00 | 1,93 | 41,87 |
| D. Miholjac | 1244,99 | 900,90 | 41,15 | 307,84 | 2495,34 | 25,70 | 25,76 | 2,19 | 12,23 | 65,89 |
| Koška | 1567,09 | 888,05 | 0,00 | 149,26 | 2604,40 | 31,71 | 26,85 | 0,00 | 5,06 | 63,61 |
| UŠP Našice | 3945,63 | 2878,71 | 41,15 | 527,88 | 7393,83 | 85,23 | 89,64 | 2,19 | 20,23 | 197,30 |
| Mikanovci | 58 | 26 | - | - | 84 | 1 | 1 | - | - | 2 |
| Strizivojna | 221 | 115 | - | 6 | 342 | 6 | 4 | - | - | 10 |
| UŠP Vinkovci | 279 | 141 | - | 6 | 426 | 7 | 5 | - | - | 12 |
| Čaglin | 63,31 | 97,08 | - | 12,95 | 8,07 | 186,41 | 1,99 | 3,80 | - | 0,61 |
| UŠP Požega | 63,31 | 97,08 | - | 12,95 | 8,07 | 186,41 | 1,99 | 3,80 | - | 0,61 |
| Hrvatske šume ukupno | 6753,94 | 5644,79 | 1098,15 | 2837,83 | 16169,90 | 339,64 | 197,63 | 62,99 | 124,93 | 532,91 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

* OTB - ostala tvrda bjelogorica (jasen, bukva...)

** OMB - ostala meka bjelogorica (vrba, domaća topola)

*** bez Bačkih šuma - lijeva obala Dunava

3. GOSPODARENJE ŠUMAMA

Šume predstavljaju specifično prirodno bogatstvo čije se značenje ne može izraziti samo u gospodarskoj, nego još i više u ekološkoj i socijalnoj vrijednosti. Gospodariti tim resursom velika je obveza prema društvu u cjelini, a to znači racionalno koristiti njene proizvodne mogućnosti, ali uz istovremeno i njenu obnovu.

Kod nas se šumama gospodari na načelima šumarske struke koja se izučava na Šumarskom fakultetu (Zagreb) i Šumarskom institutu (Jastrebarsko). Temeljno obilježje gospodarenja našim šumama je potrajno gospodarenje. Karakteristike takovog gospodarenja su: potrajnost šumskih površina, potrajnost drvne zalihe i potrajnost ekoloških funkcija. Opredjeljenje je hrvatske šumarske struke i znanosti za prirodnu šumu i za njen razvoj po ugledu na prašumu. Ovo opredjeljenje dobiva sve više poklonika u europskoj šumarskoj struci i znanosti. Šuma koja je očuvala prirodne osobine je najstabilnija, daje najveće i gospodarske i ekološke vrijednosti.

Temeljni zadatak u gospodarenju šumama je uzgajanje šuma, to jest izbor vrste, načina i vremena rada u šumskom ekosustavu, koji će omogućiti da isti daje maksimalnu proizvodnju, stabilnost, a time i samoobnovljivost. Obnova sastojina obavlja se šumskim vrstama drveća koje su na tom staništu autohtone ili udomaćene. Važno je naglasiti da se ne može prirodna sastojina posjeći, a da prije toga nije obnovljena.

Sukladno navedenom, Zakon o šumama obvezuje sve koji gospodare šumama, na provedbu jednostavne i proširene reprodukcije šuma. Jednostavna biološka reprodukcija šuma (po novoj zakonskoj terminologiji Biološka obnova šuma 1 - 9) obuhvaća pripremne radove u obnovi sastojina, sadnju i sjetvu, njegu sastojina, mjere zaštite i čuvanja šuma, doznaku stabala za sječu, izradu osnova gospodarenja. Proširena biološka reprodukcija šuma (Biološka obnova šuma 10 - 16) obuhvaća pošumljavanje neobraslih površina, te konverziju i sanaciju sastojina, izgradnju i održavanje šumskih prometnica i razminiranje. Gospodarenje obuhvaća i iskorištavanje šuma i šumskih zemljišta, sporednih šumskih proizvoda, lovstvo, te rasadničku proizvodnju.

Uprave šuma na kontinentalnom dijelu obvezne su izdvajati sredstava za jednostavnu biološku reprodukciju (BOŠ 1 - 9) od ukupnog prihoda iskorištavanja šuma onoliko koliko je to potrebno za uspješno izvođenje tih radova, te 3% za proširenu biološku reprodukciju šuma (BOŠ 10 - 16). Prema Zakonu o šumama ovaj način financiranja primjenjuje se od 2007. i prema njemu se izdvaja, kako je rečeno, 3% za radove biološke obnove šuma (10 - 16), te za radove biološke obnove šuma (1 - 9) izdvaja se na teret djelatnosti iskorištavanja šuma onoliko koliko je potrebno.

Temeljni akt gospodarenja šumom je osnova gospodarenja. Godišnje gospodarenje šumama temelji se na Godišnjim planovima gospodarenja koje donose "Hrvatske šume" d.o.o., a odobrava ga Nadzorni odbor "Hrvatskih šuma" kao organ upravljanja. Vlada Republike Hrvatske imenuje 6 članova Nadzornog odbora, a 1 člana zaposlenici "Hrvatskih šuma".

Godišnjim planovima gospodarenja planiraju se izvršiti radovi u opsegu najmanjeg prosječnog godišnjeg propisa osnove gospodarenja. Šumarstvo Osječko-baranjske županije iz svojih prihoda ne može osigurati reprodukciju šuma (obnovu šuma) kao i potrebna ulaganja u ceste, građevinske objekte i opremu.

"Hrvatske šume" d.o.o. po članku 65. Zakonu o šumama obvezne su izdvojiti šumski doprinos u iznosu 3,5% (za nizinski dio) od cijene drvnih sortimenata na panju, odnosno 5% za brdsko - planinski dio, te općine od posebne državne skrbi. Navedeni šumski doprinos je prihod jedinica lokalne samouprave.

3.1. Obračunati šumski doprinos po gradovima i općinama za 2014. godinu

Tablica 5. Uprava šuma Podružnica Osijek

| Općina | | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|---------------|------|------------------------|---------------------|
| Belišće | 3,5% | 379.978,43 | 13.300,51 |
| Beli Manastir | 5% | 1.213.901,97 | 60.700,14 |
| Markušica | 5% | 48.917,83 | 2.446,22 |
| Bilje | 5% | 1.012.742,78 | 50.656,11 |
| Bizovac | 3,5% | 1.689.307,29 | 59.129,19 |
| Čeminac | 5% | 1.547.644,51 | 77.403,60 |
| Čepin | 3,5% | 61.723,41 | 2.160,37 |
| Darda | 5% | 4.609.348,59 | 230.525,02 |
| Draž | 5% | 601.571,19 | 30.088,56 |
| Drenje | 3,5% | 505.982,99 | 17.709,54 |
| Đakovo | 3,5% | 4.059.223,12 | 142.077,85 |
| Erdut | 5% | 3.996.745,47 | 199.899,83 |
| Gorjani | 3,5% | 190.363,97 | 6.662,72 |

| | | | |
|-------------------|------|----------------------|---------------------|
| Jagodnjak | 5% | 1.193.327,60 | 59.677,35 |
| Kneževi Vinogradi | 5% | 2.924.605,47 | 146.275,33 |
| Levanjska Varoš | 5% | 1.115.876,81 | 55.802,95 |
| Osijek | 3,5% | 1.368,96 | 47,91 |
| Petlovac | 5% | 2.700.314,53 | 135.058,89 |
| Petrijevci | 3,5% | 1.420.348,24 | 49.713,94 |
| Popovac | 5% | 788.307,12 | 39.437,39 |
| Satnica Đakovačka | 5% | 1.517.249,45 | 75.868,67 |
| Semeljci | 5% | 1.183.145,31 | 59.161,44 |
| Šodolovci | 5% | 2.395.165,13 | 119.771,11 |
| Trnava | 5% | 1.168.421,36 | 58.427,67 |
| Valpovo | 3,5% | 2.672.861,50 | 93.552,03 |
| Viškovci | 3,5% | 997.256,73 | 34.906,15 |
| Vuka | 3,5% | 7.353,49 | 257,36 |
| Vladislavci | 5% | 14.755,65 | 737,79 |
| UKUPNO | | 40.017.808,90 | 1.821.455,64 |

Izvor podataka: Uprava šuma Podružnica Osijek.

Tablica 6. Uprava šuma Podružnica Našice

| Općina | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|-----------------------|------------------------|---------------------|
| Donja Motičina (3,5%) | 712.490,29 | 24.937,16 |
| Donje Viljevo (3,5%) | 5.859.894,57 | 205.096,31 |
| Magadenovac (3,5%) | 4.174.075,43 | 146.092,64 |
| Valpovo (3,5%) | 40.515,60 | 2.025,78 |
| Podgorač (5%) | 7.761.346,80 | 388.067,34 |
| Marijanci (3,5%) | 12.812,29 | 448,43 |
| Koška (3,5%) | 3.613.252,57 | 126.463,84 |
| Našice (3,5%) | 922.946,29 | 32.303,12 |
| Feričanci (3,5%) | 1.838.332,86 | 64.341,65 |
| Donji Miholjac (3,5%) | 2.667.883,71 | 93.375,93 |
| Đurđenovac (3,5%) | 2.176.381,74 | 76.173,36 |
| Podr. Moslavina (5%) | 40.515,60 | 7.376,37 |
| UKUPNO | 29.990.685,58 | 1.166.701,93 |

Izvor podataka: Uprava šuma Podružnica Našice.

Tablica 7. Uprava šuma Podružnica Vinkovci

| Šumarija Strizivojna | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|---------------------------|------------------------|---------------------|
| Općina Strizivojna (3,5%) | 7.062.256,80 | 247.178,99 |
| Općina Semeljci (3,5%) | 172.405,40 | 6.034,19 |
| UKUPNO | 7.234.662,20 | 253.213,18 |

Izvor podataka: Uprava šuma Podružnica Vinkovci.

Tablica 8. Uprava šuma Podružnica Požega

| Šumarija Čaglin | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|--------------------|------------------------|---------------------|
| Grad Našice (3,5%) | 1.722.951,42 | 60.303,30 |
| UKUPNO | 1.722.951,42 | 60.303,30 |

Izvor podataka: Grad Našice.

Tablica 9. Hrvatske šume ukupno

| Osječko-baranjska županija | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|-------------------------------|------------------------|---------------------|
| | 78.661.108,10 | 3.301.674,05 |

Tablica 10. Privatne šume (Faunus Fatus, Faunus Selva, Grof Pejačević i N.B. Adamović

| Općina/Grad | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|-----------------------|------------------------|---------------------|
| Našice (3,5%) | 678.742,85 | 23.756,00 |
| Podgorač (3,5%) | 649.182,00 | 22.721,37 |
| Đurđenovac (3,5%) | 237.823,14 | 8.323,81 |
| Donja Motičina (3,5%) | 1.538.895,40 | 53.861,34 |
| UKUPNO | 3.104.643,39 | 108.662,52 |

Izvor podataka: Grad Našice, Općine Podgorač, Đurđenovac i Donja Motičina..

Tablica 11. Privatne šume (Sunčane šume)

| Općina/Grad | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|------------------------|------------------------|---------------------|
| Trnava (5%) | 988.229,00 | 49.411,45 |
| Levanjska Varoš (5%) | 5.649.823,80 | 282.491,19 |
| Drenje (3,5%) | 1.055.245,43 | 36.933,59 |
| Satnica Đakovačka (5%) | 571.572,80 | 28.578,64 |
| UKUPNO | 8.264.871,03 | 397.414,87 |

Izvor podataka: Općine Trnava, L. Varoš, Drenje i Satnica Đakovačka.

Tablica 12. Privatne šume ukupno

| Osječko-baranjska županija | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|-------------------------------|------------------------|---------------------|
| | 11.369.514,42 | 506.077,39 |

Tablica 13. Osječko-baranjska županija sveukupno

| Osječko-baranjska županija | Osnovica obračuna (kn) | Iznos obračuna (kn) |
|-------------------------------|------------------------|---------------------|
| | 90.030.622,52 | 3.807.751,44 |

3.2. Prosječni godišnji propis jednostavne biološke reprodukcije šuma (BOŠ 1 - 9) i izvršenja u 2014. godini

Tablica 14. Prosječni godišnji propis radova BOŠ 1 - 9 i izvršenja u 2014. godini

| Šumarija | Prosječni godišnji propis osnove (ha) | | | | | Izvršenje (ha) | | | | |
|----------------------------|---------------------------------------|--------------------|-------------------|---------------|---------------|----------------|--------------------|-------------------|---------------|---------------|
| | priprema | pošumlja- vanje | popunja- vanje | njega | čišćenje | priprema | pošumlja- vanje | popunja- vanje | njega | čišćenje |
| Đakovo | 17,61 | | 6,25 | 32,46 | 113,92 | 21,38 | 15,07 | 18,17 | 73,04 | 65,48 |
| Lev. Varoš | 19,17 | | | 28,04 | 31,20 | | | 1,00 | 1,00 | |
| Osijek | 76,87 | 70,78 | 5,65 | 153,06 | 13,68 | 35,64 | 28,81 | 20,31 | 55,12 | 17,13 |
| Valpovo | 44,07 | 22,68 | 2,44 | 50,67 | 39,30 | 74,99 | | 35,79 | 38,71 | 109,35 |
| Batina | 8,84 | 20,10 | 2,09 | 79,20 | 56,10 | 102,01 | 73,41 | 28,60 | 263,19 | 36,35 |
| B.P.Selo | 0,10 | 6,40 | | 11,72 | 6,81 | | | | 2,00 | |
| Darda | 11,05 | 5,61 | 0,48 | 29,86 | 14,68 | 17,00 | | 85,71 | 52,48 | 49,81 |
| Tikveš | 1,83 | | 1,83 | 5,28 | 3,94 | | | | 20,00 | 6,82 |
| Up. šuma Po. Osijek | 179,54 | 125,57 | 18,74 | 390,29 | 279,63 | 251,02 | 117,29 | 189,58 | 505,54 | 284,94 |

| | | | | | | | | | | |
|-----------------------------|---------------|---------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Durdenovac | 50,82 | 1,69 | 1,68 | 74,53 | 28,91 | 112,53 | 141,94 | 5,36 | 131,47 | 29,31 |
| D. Miholjac | 19,51 | 1,80 | 2,56 | 96,82 | 45,75 | 70,06 | 0,00 | 70,06 | 48,03 | 26,55 |
| Koška | 78,51 | 0,00 | 64,36 | 194,30 | 28,92 | 53,63 | 29,04 | 0,00 | 80,84 | 121,75 |
| Našice | 8,48 | 0,00 | 0,00 | 14,27 | 18,21 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 6,30 | 19,54 |
| Up. šuma Po. Našice | 157,32 | 3,49 | 68,60 | 379,92 | 121,79 | 236,22 | 170,98 | 75,42 | 266,64 | 197,15 |
| Mikanovci | 5,49 | 3,16 | 0,12 | 11,79 | 2,33 | - | - | - | - | 21,81 |
| Strizivojna | 20,73 | - | - | 52,52 | 22,16 | 100,67 | 100,67 | - | 8,09 | - |
| U. šuma Po. Vinkovci | 26,22 | 3,16 | 0,12 | 64,31 | 24,49 | 100,67 | 100,67 | - | 8,09 | 21,81 |
| Čaglin | 12,96 | - | 4,15 | 41,0 | 20,75 | - | 0,96 | - | 52,26 | 0,96 |
| Up.šuma Po. Požega | 12,96 | - | 4,15 | 41,0 | 20,75 | - | 0,96 | - | 52,26 | 0,96 |
| Hr. šume ukupno | 376,04 | 132,22 | 91,61 | 875,52 | 446,66 | 587,91 | 389,90 | 265,00 | 832,53 | 504,86 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

Radovi jednostavne biološke reprodukcije šuma (BOŠ 1 - 9) obavljani su u skladu s propisima šumsko - gospodarskih osnova. Pošumljavanja novih površina nije bilo.

3.3. Prosječni godišnji propis proširene biološke reprodukcije šuma (BOŠ 10 - 16) i izvršenje u 2014. godini

Tablica 15. Prosječni godišnji propis radova BOŠ 10 - 16 i izvršenje u 2014. godini

| Šumarija | Prosječni godišnji propis osnove (ha) | | | | | Izvršenje (ha) | | | | |
|----------------------------|---------------------------------------|--------------------|-------------------|---------------|-------------|----------------|--------------------|-------------------|---------------|-------------|
| | priprema | pošumlja- vanje | popunja- vanje | njege | čišćenje | priprema | pošumlja- vanje | popunja- vanje | njege | čišćenje |
| Đakovo | 15,81 | 13,74 | 1,00 | 16,72 | | 11,72 | 18,01 | | 32,60 | - |
| Lev. Varoš | 1,34 | 4,46 | | 7,55 | | 59,30 | 59,30 | 1,33 | 186,15 | - |
| Osijek | 73,65 | 97,20 | 0,30 | 165,66 | | 46,60 | 65,56 | | 75,12 | - |
| Valpovo | 0,90 | 17,16 | | 44,38 | | 55,90 | 23,70 | | 83,03 | - |
| Batina | 17,00 | 34,17 | | 5,65 | | 28,87 | 77,09 | | 292,80 | - |
| B.P.Selo | 182,91 | 181,23 | | 87,10 | | 55,73 | 59,99 | | 103,48 | - |
| Darda | 96,71 | 96,71 | | 31,83 | | 16,04 | 16,04 | | 176,37 | - |
| Tikveš | 28,47 | 28,47 | 5,00 | 51,23 | | | 29,94 | | | - |
| Up. šuma Po. Osijek | 416,81 | 473,14 | 6,30 | 410,12 | | 274,16 | 349,63 | 1,33 | 949,55 | - |
| Durdenovac | 2,01 | 2,01 | 0,00 | 3,54 | 0,00 | 0,00 | 18,79 | 0,00 | 2,01 | 2,01 |
| D. Miholjac | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| Koška | 5,47 | 0,00 | 0,00 | 5,47 | 0,00 | 0,00 | 43,69 | 0,00 | 5,47 | 0,00 |
| Našice | 0,90 | 0,78 | 1,12 | 12,61 | 0,00 | 5,32 | 5,32 | 0,00 | 0,90 | 0,78 |
| Up.šuma Po. Našice | 8,38 | 2,79 | 1,12 | 21,62 | 0,00 | 5,32 | 67,80 | 0,00 | 8,38 | 2,79 |
| Mikanovci | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Strizivojna | 0,82 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| U.šuma Po. Vinkovci | 0,82 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Čaglin | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Up.šuma Po. Požega | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Hr. šume ukupno | 426,01 | 475,93 | 7,42 | 431,74 | - | 279,48 | 417,43 | 1,33 | 957,93 | 2,79 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

Radovi proširene biološke reprodukcije (BOŠ 10 - 16) obavljani su u skladu s propisima šumsko - gospodarskih osnova i potrebama na terenu. Pošumljavanja novih površina bilo je na **52,79 ha (UŠP Osijek)**. Na 42,71 ha površine zasadeni su 183.050 sadnica hrasta lužnjaka, a na 10,08 ha površine 27.600 sadnica poljskog jasena. Razminiranje novih površina dovelo je do povećanja obima sječa glavnog prihoda, a nakon toga i radova pripreme staništa, sadnje i njege sastojina.

3.4. Prosječni godišnji etat glavnog i prethodnog prihoda i izvršenje u 2014. godini

Na temelju proizvodnih mogućnosti i stvarnog stanja sastojina utvrđuje se etat, to jest ona drvena masa koja se iz šume može posjeći, a da se ne naruši potrajnost gospodarenja šumama. Etat se razvrstava na etat glavnog (sječa šume koja je zrela i predviđena za obnovu) i prethodnog (mlađe sastojine u kojima se vrši njega proredom) prihoda.

Tablica 16. Prosječni godišnji etat glavnog i prethodnog prihoda i izvršenje u 2014. godini

| Šumarija | Prosječni propis osnovne | | | | | Izvršenje | | | | |
|---------------------------------|--------------------------|-----------------|------------------------|----------------|--------------------------|---------------|-----------------|---------------------|----------------|--------------------------|
| | površina (ha) | | etat (m ³) | | Ukupno (m ³) | površina (ha) | | etat m ³ | | Ukupno (m ³) |
| | GL | PR | GL | PR | | GL | PR | GL | PR | |
| Đakovo | 33,35 | 422,09 | 12.506 | 13.945 | 26.451 | 75,03 | 295,31 | 20.001 | 12.584 | 32.585 |
| Lev. Varoš | 22,46 | 294,09 | 7.994 | 9.624 | 17.618 | 49,66 | 296,96 | 7.887 | 10.218 | 18.105 |
| Osijek | 122,12 | 203,70 | 42.452 | 8.699 | 51.151 | 84,07 | 99,79 | 38.945 | 9.348 | 48.293 |
| Valpovo | 55,25 | 256,12 | 17.300 | 10.197 | 27.497 | 35,88 | 285,15 | 3.367 | 12.486 | 15.853 |
| Batina | 51,85 | 66,02 | 16.635 | 1.529 | 18.164 | 25,65 | 121,82 | 9.142 | 2.800 | 1.942 |
| B.P. Selo | 146,53 | 61,66 | 45.445 | 1.630 | 47.075 | 91,16 | 0 | 25.045 | 0 | 25.045 |
| Darda | 103,61 | 244,31 | 36.366 | 6.701 | 43.067 | 91,31 | 228,76 | 33.252 | 9.208 | 42.460 |
| Tikveš | 28,90 | 110,59 | 7.586 | 3.076 | 10.662 | 36,97 | 83,31 | 7.283 | 2.585 | 9.868 |
| Uprava šuma Po. Osijek | 564,07 | 1.658,58 | 186.284 | 55.401 | 241.685 | 489,73 | 1.411,10 | 144.922 | 59.229 | 204.151 |
| Đurđenovac | 54,46 | 480,53 | 23.955 | 13.984 | 37.939 | 27,32 | 262,64 | 10.582 | 9.856 | 20.438 |
| D. Miholjac | 21,33 | 610,77 | 10.759 | 24.982 | 35.741 | 73,99 | 931,33 | 10.116 | 44.010 | 54.126 |
| Koška | 86,02 | 712,76 | 35.266 | 25.464 | 60.730 | 47,80 | 130,02 | 17.456 | 10.971 | 28.427 |
| Našice | 11,11 | 227,61 | 3.662 | 7.997 | 11.659 | 0,00 | 104,84 | 0 | 4.319 | 4.319 |
| Uprava šuma Po. Našice | 172,92 | 2.031,67 | 73.642 | 72.427 | 146.069 | 149,11 | 1.428,83 | 38.154 | 69.156 | 107.310 |
| Mikanovci | 5,09 | 16,69 | 1.637 | 901 | 2.538 | | | | 879 | 879 |
| Strizivojna | 10,07 | 112,11 | 4.276 | 5.245 | 9.521 | 100,67 | 165,53 | 2.694 | 7.548 | 10.242 |
| Uprava šuma Po. Vinkovci | 15,16 | 128,80 | 5.913 | 6.146 | 12.059 | 100,67 | 165,53 | 2.694 | 8.427 | 11.121 |
| Čaglin | 13,02 | 53,45 | 6.281 | 3.755 | 10.036 | 69,72 | 41,57 | 7.147 | 1.967 | 9.114 |
| Uprava šuma Po. Požega | 13,02 | 53,45 | 6.281 | 3.755 | 10.036 | 69,72 | 41,57 | 7.147 | 1.967 | 9.114 |
| Hrv. šume UKUPNO | 765,17 | 3872,50 | 272.120 | 137.729 | 409.849 | 809,23 | 3047,03 | 192.917 | 138.779 | 331.696 |

Izvor podataka: Uprave šuma Podružnica Osijek, Našice, Vinkovci i Požega.

Izvršeni etat u odnosu na propisani etat osnovama gospodarenja kreće se u granicama dozvoljenih odstupanja. Izrađeni drveni sortimenti prodaju se prema planu prodaje koji donosi Uprava Hrvatskih šuma u Zagrebu.

Proizvodi se prodaju putem ugovora ili međunarodnih i domaćih nadmetanja. Ugovore sklapa Uprava društva, a kao osnovni kriterij za raspodjelu trupaca je stupanj finalizacije koju ima neka tvrtka. Robu koja se prodaje na ugovor kupci plaćaju po cjeniku drvnih sortimenata poduzeća, a obveza plaćanja nastaje po isporuci nakon 60 dana.

Smatra se da problem odnosa između šumarstva i drvne industrije i dalje nije adekvatno riješen, odnosno da se još uvijek previše izvozi piljena građa. To bi trebalo sistemski nastojati riješiti tako da se domaća sirovina preradi sa što većim stupnjem finalizacije i na takav način izveze. To se može postići različitim metodama poticajnih mjera, odnosno destimulacijom izvoza piljene građe.

4. ZAŠTITA ŠUMA

Odjel za ekologiju i zaštitu šuma u Hrvatskim šumama d.o.o. Upravi šuma podružnici Osijek i u protekloj 2014. godini je radio, u prvom redu primjenjujući sve pozitivne zakonske propise u svezi zaštite šuma i šumskog zemljišta.

U ostvarivanju tih ciljeva usko smo surađivali sa Šumarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Šumarskim Institutom u Jastrebarskom i Zavodom za zaštitu bilja pri Ministarstvu poljoprivrede.

Zaštita šuma provodila se u skladu s planom za 2014. godinu i potrebama nastalim praćenjem svih uzročnika oštećenja šuma, a isti se ogledaju kroz djelovanje abiotskih, biotskih kao i antropogenih čimbenika, pri čemu smo nastojali evidentirati i organizirati praćenje oštećenosti stabala - šuma kao i fenološka motrenja.

Glavni uzročnici oštećenosti šuma su: onečišćenje zraka, vode i tla, promjene prirodnih značajki vodnog režima zbog tehničkih, a poglavito hidrotehničkih zahvata u nizinskim šumama, nepovoljne klimatske prilike, te kukci i biljne bolesti.

4.1. Abiotski čimbenici

Uprava šuma Podružnica Osijek

Sušenje šuma

Tijekom 2014. god. prema međunarodnom programu po 26. (dvadeset šest) puta izvršena je procjena oštećenosti šuma na dvije bioindikacijske, četiri osnovne i jednoj pomoćnoj plohi. Zdravstveno stanje je stabilno i ne razlikuje se u odnosu na stanje evidentirano u prethodnoj godini na navedenim objektima, tj. ne pokazuje naglo povećanje intenziteta sušenja, iako je taj trend stalno prisutan.

Doznaka sušaca i interventna sječe provedena je u sljedećim šumarijama:

| | |
|---------------|-----------------------------|
| Darda | 955,00 m ³ |
| Osijek | 3631,59 m ³ |
| Batina | 335,95m ³ |
| Valpovo | 147,00 m ³ |
| Tikveš | 629,00m ³ |
| UKUPNO | 5698,54m³ |

Navedena masa u odnosu na prošlogodišnju je 50% manja, ali još uvijek upozorava na kontinuiran proces sušenja, te i nadalje istu pojavu treba pozorno pratiti kako ne bi izmakla kontroli.

Vjetrolomi, vjetroizvale, snjegolomi

Vjetroizvale, vjetrolomi i snjegolomi su tijekom 2014. godine bili najznačajniji štetni abiotički čimbenik u Hrvatskoj i oštetili su 3.99.715 m³ drvene mase listača i četinjača. Ove štete su prvenstveno uzrokovane ledenom kišom u veljači 2014. kada je led izazvao elementarnu nepogodu u šumama Gorskog kotara. Tijekom godine zabilježeni su i drugi ekstremni abiotički čimbenici: velike količine oborina, nevremena praćena olujnim vjetrom koji su se javljali lokalno, ali na području cijele Hrvatske. Na području šumarija Darda i Đakovo od ovih abiotičkih čimbenika stradalo je 2.401 m³ drvnog materijala.

Klima

Protekle 2014. godinu obilježile su ekstremne temperature, posebno visoke koje su bile iznad višegodišnjeg prosjeka. Isto tako iznad višegodišnjeg prosjeka bile su oborine, osobito snijeg. Usporedba s višegodišnjim prosjekom pokazuje da se količine oborina za 2014. godinu nalaze u rasponu od 127% (Osijek) do 175% (Hvar).

Sušenje šuma na području Uprave šuma Podružnica Našice

Tijekom 2014. godine na području UŠP Našice izvršena je procjena oštećenosti šumskih ekosustava (sušenje šuma) na četiri bioindikacijske točke (16x16 km), od čega tri na području šuma u vlasništvu Republike Hrvatske, a jedna u vlasništvu šumoposjednika.

Visok intenzitet sušenja (značajna oštećenost krošanja-oštećeno više od 25% stabala u sastojini) iznosi za sve listače visokih 34,47% (na nivou RH 28,11%). Razlog ovome je visoka značajna oštećenost hrasta kitnjaka i to čak 50% (na nivou RH 42,49%), te hrasta lužnjaka 35,42% (na nivou RH28,11%).

4.2. Biotički čimbenici

Uprava šuma Podružnica Osijek

- Štetnici (INSEKTI)
- Mala topolina sovica - (*Nycteola revayana asiatica*) štetnik nekih vrsta klonova topola, a i hrasta
- Žirotoč - (*Balaninus*)
- Lisne uši - (*Aphididae* fam. Sp.)
- Cigaraš - brezin, topolin - (*Byctiscus betulae* L.)
- Štitaste uši - (*Coccidae* fam. Sp.)
- Velika topolova zlatica - (*Melasoma populi* L.)
- Modra topolova i vrbina zlatica - (*Plagioderma versicolor* L.)
- Vrbina i topolova zlatica - (*Phyllodectae vittelinae*)
- Šumski hruštevci - (*Scarabaeidae* fa. Sp., *Melolontha melolontha* i *M. Hippocastani*)
- Veliki topolin staklokrilac - (*Sessiide* fam. - *Trochillium apiformis*)
- Mali topolin staklokrilac - (*Sessiide* fam - *Sciapteron tabaniformis*)
- Grbice - geometride - Mali mrazovac (*Geometridae* fam. - *Operoptera brumata* L.)
- Veliki mrazovac (*Geometridae* fam. - *Hibernija defoliaria* L.)

Niti jedan od navedenih štetnika nije ustanovljen u značajnijem broju u šumarijama UŠP Osijek.

Gubar glavonja - (*Limantria dispar* L.)

Dana 5. svibnja 2014. godine izvršeno je aviotretiranje gubara na području šumarija Đakovo i Osijek, biološkim sredstvom Foray 48B. Vidljivo je da se napadnuta površina Gubarom smanjila u odnosu na prošlu 2013. godinu. Primjećena je povećana populacija prirodnih neprijatelja gubara (poliedrija i Entomophaga maimaiga) koji su zajedničkim djelovanjem utjecali na smanjenje populacije.

Tablica 17. Aviotretiranje gubara

| Šumarija | Gospodarska jedinica | Površina | Foray/lit. | |
|-----------|---------------------------|----------|------------|--|
| Đakovo | Đakovački lugovi i gajevi | 130,00 | 670,00 | |
| Osijek | Osječke nizinske šume | 315,00 | 530,00 | |
| SVEUKUPNO | | 445,00 | 1200,00 | |

Izvor podataka: Uprava šuma Podružnica Osijek

Za 2015. godinu ne prognoziraju se štete od gubara u kontinentalnim hrastovim i bukovim šumama, osim na nekim lokalitetima na području UŠP Našice i Sisak.

Mrazovci

Mrazovci je zajednički naziv za leptire iz porodice Geometridae čije gusjenice u proljeće, istovremeno s otvaranjem pupova hrasta i graba, počinju oštećivati lišće. Prognoza populacije mrazovca za sljedeće vegetacijsko razdoblje radi se praćenjem brojnosti ženki na ljepljivim prstenima u hrastovim sastojinama tijekom rojenja mrazovca (najčešće od studenog do siječnja). Prema podacima dobivenim praćenjem brojnosti ženki mrazovca na ljepljivim prstenima u jesen/zimu 2014/2015. povećana brojnost mrazovca, a time i mogućnost šteta treba se očekivati na lokalitetima UŠP Našice i Koprivnica.

Biljne bolesti (GLJIVE - fungi)

Hrastova pepelnica - (Microsphaera alphitoides Griff et. Maubl.)

Hrastova pepelnica je najznačajnija biljna bolest koja se tijekom 2014. godine javila u hrastovim šumama. Napad ove bolesti i suzbijanje je vršeno na podmlatku i dijelom na mladiku, traktorskim atomizerima na ukupnoj površini od 144,34 ha s fungicidima Amistar extra 280 SC i Artea plus. Uslijed suše i visokih temperatura s rijetkim i sporadičnim padavinama, tretiranje, tj. zaštita na poniku i pomlatku izvršena je tijekom svibnja i lipnja. Korištena sredstva su u rasadniku bila: Topas 100 EC, Direkt, Amistar extra, Artea plus.

Rak kore - odumiranje kore (Dothichiza populea Sacc. et. Briard.); rđe topola - (Melampsora sp., M. alli populina Kleb. i M. larici populina Kleb.) i smeđa pjegavost topola - (Marsonina populi - nigre Kleb.) predstavljaju i nadalje glavne gljive koje uzrokuje zastoj razvoja i rasta topolovih stabala, gubitak prirasta - drvene mase, kako u sastojinama tako i u plantažama i intenzivnim kulturama topola, uz svesrdno sudjelovanje Tripsa na istim stablima kao djelovanje - prisustvo gljive iz reda *Peronosporales* - rod *Phytophthora*.

Odumiranje jasena (Chalara fraxinea)

Chalara fraxinea je novootkrivena fitopatogena gljiva - uzročnik kronične bolesti koja najčešće završava sušenjem domaćina. Bolest se najčešće pojavljuje na običnom jasenu, no utvrđena je i na poljskom jasenu. S obzirom da je bolest nedavno otkrivena nedostaje još mnogo podataka o detaljnoj biologiji, širenju, geografskoj distribuciji i ekonomskom utjecaju. Bolest napada stabla različitih dobi, a najčešći simptomi su pojava malih nekrotičnih pjega na lišću, granama i deblu, venuće lišća, odumiranje grana i izbojaka u vršnim djelovima krošnje, diskoloracija kore te odumiranje stabla. Tijekom 2014. godine nastavljeno je intenzivno uzimanje uzoraka iz jasenovih sastojina, jer se bolest brzo širi na cijelom arealu jasena u Hrvatskoj.

Štetni kukci na području Uprave šuma Podružnica Našice

Na području UŠP Našice utvrđena je visoka zaraženost šuma gubarom, ali samo u brdskim dijelovima Uprave u sastojinama gdje uz hrast kitnjak u većem omjeru zastupljena bukva. Tu je u proljeće 2014. godine izvršeno tretiranje na području državnih šuma u šumariji Đurđenovac na površini od 43,83 ha (g.j. Krndija Gazijska).

Sukladno zakonskim odredbama Zakona o šumama izvršeno je tretiranje površina šuma u šumama šumoposjednika i to šume baruna Nikole Adamovicha 270 ha, Fatuus Selva K.D. 469 HA, Gazije silva d.o.o. 502 ha, odnosno sveukupno 1241 ha. Tretiranje je izvršeno biološkim sredstvom Foray 48B metodom mikroniranja iz aviona sa dozom od 3l/ha sredstva. Uspjeh akcije je bio zadovoljavajući što je ustanovljeno kontrolnim pregledom tretiranih površina.

4.3. Štete od divljači

U 2014. godini kao i prethodne godine bilo je znatnih šteta. Najveći su problemi u državnim lovištima privatnih lovoovlaštenika, dok se sve više šteta pojavljuje i u zajedničkim lovištima kojima gospodare lovačka društva.

Razlog sigurno leži u prenamnoženosti divljači i nedovoljnoj zaštiti. Tijekom 2014. godine, nastavljeno je s provođenjem aktivnosti izrade i obnove potpisivanja Ugovora o međusobnoj suradnji između lovoovlaštenika državnih lovišta i lovačkih društava kao lovozakupnika županijskih lovišta s Hrvatskim šumama.

Hrvatske šume d.o.o. ulažu velika sredstva u zaštitu šuma u fazi obnove, ali bez obzira na mjere koje se provode u zaštiti površina od štete koju čini divljač, za štetu je uvijek odgovoran lovoovlaštenik. U slučaju štete lovoovlaštenik zapada u velike poteškoće, jer naknade za učinjenu štetu su velike. U cilju što lakše naknade nastale štete, H.Š. d.o.o. izradili su obrasce izvansudskih nagodbi kao i izgled Ugovora o međusobnim pravima i obvezama između H.Š. d.o.o. i ovlaštenika prava lova u koji bi trebalo ugrađivati odredbe izvansudskih nagodbi. Izvansudske nagodbe nisu obvezujuće, ali smatramo da su pomoć u rješavanju problematike šteta koje čini divljač na šumi i šumskom zemljištu, s obzirom da daje mogućnost odrađivanja u protuvrijednosti cijene potrebnih zaštitnih sredstava.

4.4. Glodavci - (miševi i voluharice)

Suzbijanje glodavaca tijekom 2014. godine vršeno je sredstvom Sorex cebo, čiju primjenu je odobrilo Ministarstvo poljoprivrede, koje je izdalo Rješenje od 10. rujna 2014. čime je izdana dozvola u hitnim slučajevima za uporabu neregistriranog sredstva za zaštitu bilja prema određenim uvjetima.

Protjekla 2014. godina je pogodovala povećanoj brojnosti populacije miševa i voluharica, a što je rezultiralo i znatno većim štetama, osobito u jesenjem i zimskom periodu godine.

4.5. Korovi

Zeljasti korovi kao i nepoželjne vrste drveća i grmlja suzbijani su i ove godine kako u rasadniku, tako i u sastojinama. Također su u okviru istih vršene i kemijske njege pomlatka.

5. EKOLOGIJA

Tijekom 2014. godine planom investicija je planirana izgradnja jedne šumske prometnice, Kolodrača I=2281,70 m, što je i realizirano (šumarija L.Varoš).

Na šumarijama je kupljeno i ugrađeno 6.992 m³ kamena, te na taj način izvršena sanacija postojećih šumskih cesta i puteva u dužini 141,40 km.

Osim toga nastavljeni su radovi na velikim gradilištima kapitalnih investicija čija je realizacija organizirana na području naše uprave (na šumariji Valpovo i Darda) - koridor Vc, čija je dionica od Osijeka do B. Manastira, točnije do mađarske granice.

Pored navedenog i nadalje je evidentan trend povećanja zahtjeva za posebnim uvjetima građenja, odnosno izdavanja suglasnosti, kako za rekonstrukcije postojećih lokalnih i županijskih cesta, tako i za gradnju novih, te je tijekom 2014. obrađeno 85 predmeta.

Izdavani su uvjeti građenja za sve objekte koji se grade u šumi ili 50 m do šume, nastojeći ispoštivati zakonom određenu vremensku granicu rješavanja, tj. izdavanja navedenog dokumenta - pravovremeno i u skladu s čl. 37. Zakona o šumama i Zakona o gradnji.

Fenološka motrenja - u šumi kao i u rasadnicima uredno su vršena, a podaci su poslani na Šumarski fakultet u Zagreb, te na Šumarski institut Jastrebarsko.

Ekoloških incidenata - nije bilo.

Zbrinjavanje otpada

I nadalje se, vodi briga o zbrinjavanju svih vrsta ulja i zauljenog otpada (filteri, hidraulična crijeva, zauljene krpe, ambalaža i ambalaža od boja). Urednom provedbom novog Pravilnika o gumama, stare gume se sada odvoze i zbrinjavaju o trošku dobavljača. Praćenje svih potrebnih očevidnika se i dalje nastavlja.

Tijekom 2014. godine su se koristili podaci za popunjavanje i provedbu ROO, a koji su se prošle godine u prosincu mjesecu po započetoj sezoni grijanja angažiranjem službe "Zavoda za unapređenje i sigurnost Osijek", na izmjeri i pregledu kotlova bili obvezni kontrolirati po Zakonu o sigurnosti i zaštiti zdravlja. Na temelju njihovih izmjera redovito se podnose izvješća o emisijama plinova u okoliš meritornim službama (odnosi se na kotlovnice veće od 50 KW) i ministarstvu kroz unos podataka iz programa ROO.

Kontrola otpadnih voda vrši se 2 puta godišnje od strane nadležne ustanove "Zavoda za javno zdravstvo". Kontroliraju se otpadne vode onih radnih jedinica koje imaju radionice: Šumarija Valpovo i Šumatrans Osijek.

Kontrolom provedbe (od strane naše interne kontrole kao i eksperata međunarodne komisije), na temelju FSC-certifikata kojeg posjeduje naša firma, nastojimo **ne koristiti** kemijska kao i tehničko - kemijska sredstva u šumi i na šumskom zemljištu. Baziramo se na primjeni bioloških (Foray 48 B) sredstava, svjesni da za dio zaštite od bolesti i insekata **nemamo** adekvatne biološke ili kemijske **inačice** u zaštiti šuma.

Zaštita u rasadnicima po zasad donesenim propisima ne ograničava promet, primjenu i korištenje opasnih kemikalija, na temelju činjenice da UŠP Osijek posjeduje objekt - Centralno skladište za kemikalije (rasadnik Višnjevac) sa svim pratećim i zakonom predviđenim inventarom, te je na temelju primjene ispoštivanog članka uspjela ostvariti potrebnu razinu kvalitete u zaštiti šuma i zaštiti djelatnika koji rade s kemikalijama.

Potrebno je također naglasiti da je u funkciju hladnjača čija se svrha i namjena treba ogledati u omogućavanju provedbe i primjene sofisticiranijih oblika proizvodnje u šumskom rasadničarstvu. To omogućuje produženje rokova proizvodnje sadnog materijala.

Protupravna prisvajanja u 2014. godini (šumske štete)

Na području uprave šuma Podružnica Osijek 2014. godine utvrđeno je 72 šumske krađe - bespravnog prisvajanja s ukupnom drvnom masom od 832,47 m³, čija je ukupna vrijednost iznosila po primjeni šumsko odštetnog cjenika 463.358,47 kuna.

Svi slučajevi su evidentirani u Očevidnik šumskih šteta i u skladu sa zakonskom procedurom prijavljeni nadležnoj postaji MUP-a na daljnju obradu. Odštetni zahtjevi su u postupku.

Tablica 18. Podaci protupravnog prisvajanja po šumarijama za 2014. god.

| Šumarija | Broj slučajeva | Drvena masa m ³ | Iznos štete u kn |
|---------------|----------------|----------------------------|-------------------|
| Osijek | 10 | 175,22 | 94 145,98 |
| Valpovo | 4 | 23,87 | 71 46,30 |
| Đakovo | 10 | 65,48 | 16 282,74 |
| L.Varoš | 20 | 219,27 | 132 507,70 |
| Batina | 3 | 38,53 | 17 992,85 |
| Darda | 25 | 310,10 | 195 282,90 |
| UKUPNO | 72 | 832,47 | 463 358,47 |

Izvor podataka: Uprava šuma Podružnica Osijek

Na području uprave šuma Podružnica Našice 2014. godine bespravno je prisvojeno drvene mase 168,45 m³, čija je ukupna vrijednost iznosila po primjeni šumsko odštetnog cjenika 143.555,63 kuna.

Tablica 19. Otuđena drvena masa u UŠP Našice

| Šumarija | Drvena masa m ³ | Iznos štete u kn |
|---------------|----------------------------|-------------------|
| D. Miholjac | 121,00 | 127.095,50 |
| Đurđenovac | 38,64 | 11.707,71 |
| Koška | 3,67 | 2.032,63 |
| Našice | 5,14 | 2.719,79 |
| UKUPNO | 168,45 | 143.555,63 |

Izvor podataka: Uprava šuma Podružnica Našice

Ekološke akcije i aktivnosti

I ove godine organizirano je nekoliko ekoloških akcija - kontakata s raznim nevladinim i sportskim udrugama i školama:

U okviru akcije "Zelena čistka" izvršeno je skupljanje otpada s divljih deponija u šumi. Akcija se održala na području šumarija Valpovo.

Šumski požari

Tijekom 2014. godine evidentirana su 4 šumska požara, na području šumarije Darda, na ukupnoj površini od 22,15 ha. Gorjelo je uglavnom prizemno rašće i trska, materijalne štete na drvnim sortimentima nije bilo. Protupožarna zaštita izvršavala se sukladno planovima protupožarne zaštite za 2014. godinu.

Zbog rastućeg interesa za šumarskom pedagogijom, Hrvatske šume d.o.o pripremile su projekt "Šuma u školi, škola u šumi", koji je započeo tijekom 2013. godine. Projekt je dobio suglasnost za provođenje od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, kao i Agencije za odgoj i obrazovanje, a svrha mu je učenicima na interdisciplinarni način približiti šumu, život u šumi i važnost gospodarenja šumama, a kroz to i posao šumara te naglasiti njegovu važnost u održavanju stabilnih šumskih ekosustava.

U tijeku 2014. godine predavanja i terenska nastava obavljena su u 22 škole i to za uzrast od 1. - 4. odnosno 5. - 7. razreda. Ukupno je sudjelovalo 72 razreda, 1.051 učenik i 89 učiteljica i nastavnica. Akcija je nastavljena i u proljeće 2015. godine.

6. PODACI O DJELATNOSTIMA LOVSTVA

Na području Osječko-baranjske županije "Hrvatske šume" gospodare s tri lovišta i jednim uzgajalištem divljači. Budući da se lovstvom gospodari na dvije Podružnice slijedi odvojeni prikaz za svaku UŠP posebno.

6.1. Uprava šuma Podružnica Osijek

Uprava šuma podružnica Osijek provodi lovno gospodarenje u državnim lovištima br. XIV/9 "Podunavlje - Podravlje" površine 26.810 ha, br. XIV/1 "Breznica" površine 8.660 ha, a temelji se na propisu Lovno gospodarskih osnova.

a) Brojno stanje krupne divljači:

- jelen obični 1.600 grla
- jelen lopatar 8 grla
- srna obična 300 grla
- divlja svinja 832 grla

b) Mogući odstrjel krupne divljači:

- jelen obični 460 grla
- jelen lopatar 8 grla
- srna obična 94 grla
- divlja svinja 1.000 grla

c) Smještajni kapaciteti mogući u četiri lovačke kuće (Kondrić, Monjoroš, Čošak šume i Zlatna greda) s 43 ležaja.

Nastavljeno je provođenje monitoringa i terapije liječenja jelenske divljači protiv velikog američkog jetrenog metilja samo na lokalitetu za intenzivni uzgoj jelena običnog "Šeprešhat" u suradnji s Veterinarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu (nakon provedenog natječaja o potrebnim uslugama).

6.2. Uprava šuma Podružnica Našice

a) Brojno stanje krupne divljači:

- jelen obični 58 grla
- srna obična 78 grla
- divlja svinja 50 grla

b) Mogući odstrjel krupne divljači:

- jelen obični 16 grla
- srna obična 26 grla
- divlja svinja 60 grla

c) Smještajni kapaciteti su jedna lovačka kuća sa šest ležaja u Lacićima

7. SMJERNICE BUDUĆEG GOSPODARENJA ŠUMAMA

Šume su jedini prirodni samoobnovljivi resurs i uz svoje općekorisne funkcije zaslužuju brigu cijele zajednice. Gospodarenje šuma se mora temeljiti na načelima šumarske znanosti i zakonskim propisima.

Obnova šuma mora se vršiti na zakonitostima prirodne obnove (oplodne sječe). Umjetna obnova autohtonih sastojina treba se obaviti samo na onim površinama koje se zbog poremećene strukture sastojine i ekoloških uvjeta ne mogu prirodno pomladiti. Prirodne šume su najstabilnije, najotpornije na negativne vanjske čimbenike, proizvode najveću i najkvalitetniju drvenu masu te kompleksno utječu na zaštitu okoliša. Sanacija oštećenih sastojina te uzgojni radovi njege, čišćenja, prorjede i zaštite moraju se provoditi stručno i na vrijeme.

Šume uz rijeke Dravu i Dunav trebaju se rajonizirati, odnosno, na području gdje nema ekonomske opravdanosti intenzivnog uzgoja plantaža i kultura topola i vrba treba održavati prirodnu šumu.

Površine šumskog zemljišta (neobraslo proizvodno) kojih ima 15.112,01 ha na području Županije trebalo bi, tamo gdje su pogodni uvjeti, u idućim razdobljima pošumiti. Isto tako, sva marginalna poljoprivredna zemljišta na području Županije trebalo bi, gdje je to moguće, privesti šumskoj kulturi. To bi trebao biti dugoročan program koji bi osim dinamike izvođenja radova trebao imati osigurane i izvore financiranja radova pošumljavanja izvan propisa osnova gospodarenja.

Industrijska postrojenja koja nemaju uređaje za pročišćavanje zraka i vode trebala bi iste i ugraditi, a ona koje ih imaju, staviti ih u funkciju.

Kod regulacijskih zahvata vodnog režima treba voditi računa da promjene razine podzemne vode negativno utječu na zdravstveno stanje šuma. Sukladno tome, trebaju se usuglasiti interesi vodoprivrede, šumarstva i poljoprivrede, a u cilju očuvanja i zaštite okoliša.

Naš okoliš ugrožavaju nesavjesni pojedinci stvarajući divlje deponije smeća uz rubne dijelove šuma pa čak i u samoj šumi, kao i nepažljivo paljenje korova. Apeliramo na članove Županijske skupštine da se svaki u svojoj domeni uključi u rad na čuvanju šuma i da tu moralnu obvezu svako prenese na što veći broj građana.

FSC CERTIFIKAT

"Hrvatske šume" d.o.o. stekle su pravo na prestižni FSC certifikat za gospodarenje šumama. Prema definiciji FSC akreditirana certifikacija znači da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. Ovim je činom okrunjen višegodišnji vrijedan rad mnogih ljudi u ovoj organizaciji koji su uložili veliki trud kako bi se ovaj dugotrajan proces doveo do završnice. FSC certifikat predstavlja veliku čast kojim se međusobno priznaje da je način gospodarenja šumama "Hrvatskih šuma" u skladu sa strogim kriterijima. Ovim hrvatsko šumarstvo ulazi u sam vrh svjetskih trendova, jer s obzirom da je po FSC sustavu certificirana cjelokupna površina državnih šuma, to u svjetskim razmjerima predstavlja izuzetan rezultat.

Što je FSC CERTIFIKAT?

Općenito je prihvaćeno da se bogatstvom šuma i pripadajućom zemljom treba upravljati na način da se poštuju sociološke, ekonomske, ekološke, kulturne i duhovne potrebe sadašnjih i budućih generacija. Štoviše, povećana društvena svijest o uništavanju i degradaciji šuma dovela je do toga da se potrošači žele osigurati da kupovinom drveta i drugih proizvoda šume neće doprinijeti tom uništavanju, već pomoći očuvanju šumskog bogatstva za budućnost. Odgovarajući na takve zahtjeve pojavile su se međunarodne organizacije koje su izradile standarde koje je potrebno zadovoljiti kako bi se steklo pravo na zaštićenu markicu koja onda diferencira proizvode koji su nastali odgovornim gospodarenjem šumama u odnosu na one koji to nisu.

U tom su smislu izrađene procedure kojima se ispituje da li određeni upravitelj šume (pravna ili fizička osoba zadužena za gospodarenje određenim šumskim površinama) poštuje odredbe međunarodno priznatog standarda za certifikaciju. Općenito FSC standard je zasnovan na načelima i kriterijima koje uravnoteženo vode brigu o ekonomskim, socijalnim i ekološkim komponentama gospodarenja šumama. Certifikat može izdati samo od FSC centrale ovlaštena organizacija (u slučaju HŠ to je britanska tvrtka Soil Assocation Woodmark), koja obavlja inspekciju organizacije, te uvidom u dokumentaciju i stanje na terenu utvrđuje stupanj usklađenosti sa standardom. FSC certifikat se izdaje na **pet godina**, a podložan je godišnjim monitoring posjetima.

Što je FSC?

Vijeće za nadzor šuma (**The Forest Stewardship Council - FSC**) je međunarodno tijelo koje pojedinim organizacijama daje dozvolu za izdavanje certifikata i time garantira za autentičnost njihovih nalaza. Cilj je programa FSC da se promovira ekološki odgovorno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje u šumama u svijetu na način da se ustanovi opće poznati standard koji će se priznati i poštivati putem Principa odgovornog šumarstva.

FSC je osnovan 1993. godine uz potporu glavnih ekoloških nevladinih udruga, kao što su World Wildlife Fund, Friends of the Earth i Greenpeace. To je nevladina udruga sa sjedištem u Oaxaci, Mexico, certifikate izdaje putem ovlaštenih tvrtki i do sada je izdano oko 450 certifikata u 56 zemalja svijeta. U slučaju "Hrvatskih šuma" taj je certifikat izdala tvrtka Woodmark Soil Assocation iz Velike Britanije.

Certificiranje šuma u "HRVATSKIM ŠUMAMA"

"Hrvatske šume" su aktivno uključene u proces certifikacije od 2000. godine. U početku su nositelji certifikata bile pojedinačne uprave šuma, da bi kasnije u sklopu toga procesa HŠ obavile certifikacijski pregled cjelokupne površine kojom gospodare. Na osnovi toga izdan je zajednički certifikat za cijelu grupu koja se sastoji od 16 članova (Uprava šuma - Podružnica).

Izdavanjem zajedničkog certifikata prestaju važiti četiri pojedinačna certifikata koji su bili izdani za Vinkovce, Delnice, Zagreb i Bjelovar.

Jedinstveni broj certifikata je SA - from/coc - 1212, on vrijedi za sve Uprave šuma - Podružnice i na njega će se pozivati svi daljnji prerađivači drva koji su sirovinu nabavili od "Hrvatskih šuma". Isti je obnovljen na još pet godina i ima važnost od 17. 10. 2012. do 16. 10. 2017. godine.

Korištenjem certifikata, FSC zaštićenog znaka i COC broja je strogo regulirano pravilima FSC-a i zabranjena je svaka zloupotreba.

GRUPNI SUSTAV CERTIFIKACIJE ŠUMA

U "Hrvatskim šumama" je organiziran grupni sustav FSC certifikacije šuma. U tom sustavu ovlašteni certifikator prenosi na grupnog upravitelja ("Hrvatske šume") koji onda osigurava svojim internim sustavom da se svi članovi grupe (uprave šuma - podružnice) pridržavaju FSC standarda. Grupni sustav FSC certifikacije u HŠ je trenutačno najveći u svijetu. U tom slučaju ovlašteni certifikator (S.A. Woodmark) obavlja monitoring cijele grupe i povremeno slučajno odabranog člana. Ime ove sheme je "Hrvatske šume" - grupna shema za FSC certifikaciju šuma (HŠ - GS).

ZAKLJUČAK

Neophodno intenzivnije razminiranje miniranih šumskih površina. Iz ove Informacije je vidljivo kako je na području Uprave Šuma Podružnica Osijek, u razdoblju 1999. - 2014. godine, razminirano ukupno 15.804.290 m². Za taj obim posla je utrošeno ukupno 148.082.781 kn (od toga je samo u 2014. godini utrošeno 1.476.982 kn). Ovakav tempo razminiranja šumskih površina je veoma spor i za razminiranje je ostalo još 9.143,48 ha šumskih površina (samo za područje UŠP Osijek). Sukladno prethodno navedenom neophodno je pronaći nove izvore financiranja za razminiranja miniranih šumskih površina kako bi se taj tempo ubrzao, te se predmetnim površinama moglo početi neometano gospodariti.

Sva marginalna poljoprivredna zemljišta na području Županije trebalo bi privesti šumskoj kulturi, kao dugoročni program koji bi osim dinamike pošumljavanja, trebao sadržavati i izvore financiranja radova pošumljavanja izvan propisa osnova gospodarenja. Na taj bi se način povećala šumovitost naše Županije koja je ispod državnog prosjeka.

Prilikom održavanja edukacija potrebno je skrenuti pozornost na čuvanje šuma, te tu moralnu obvezu prenositi na što veći broj građana. Ovu akciju je nužno početi provoditi od najranijeg doba (vrtić, predškole, škole) u suradnji s ekološkim odjelima pojedinih Podružnica, a što je pokrenuto prilikom održavanja edukacija po školama u 2013. godini (Škola u šumi).

Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. godine predviđene su i mjere za razvoj šumarstva, a to su: Mjera 4. Ulaganja u fizičku imovinu u kojoj je moguće ulaganje u šumsku infrastrukturu vezano za razvoj, modernizaciju ili prilagodbu poljoprivrede i šumarstva i Mjera 8. Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma u kojoj se potpore mogu ostvariti za: ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava, ulaganje za konverziju degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura i uspostavu i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture, ulaganje u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda.

Kao korisnici ovih mjera mogu se javljati šumoposjednici, trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske, udruženja šumoposjednika, jedinice lokalne samouprave, te udruge civilnog društva i druge pravne osobe aktivne u zaštiti prirode.

Korisnici u provedbi mjera imaju mogućnost ulagati u: šumsku infrastrukturu, konverziju degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura, kupovinu strojeva, alata, uređaja i opreme, proizvodnju biomase, izgradnju skladišnih kapaciteta za zaštitu i sušenje drvnih proizvoda, te za marketing šumskih proizvoda. Iz svega nabrojanog je razvidno kako potencijalni korisnici mjera imaju na raspolaganju veliki izbor za ulaganje u šumarstvo.

Koristeći ove mogućnosti ulaganja u sektor šumarstva u znatnoj će se mjeri popraviti uvjeti poslovanja korisnika potpore. Na ovaj način se otvaraju mogućnosti do dolaska sredstava za ulaganje u proces proizvodnje u kojem će se poslovanje korisnika u znatnoj mjeri pozitivno promijeniti.